
Protokoll

For møte i faggruppen for plantevernmidler

Dato: 27.09.2018, kl. 09.00

Sted: Sandakerveien 24 C, bygg D, inngang D11

Møteleder: Asbjørn Magne Nilsen

Deltakere

Fra faggruppen for plantevernmidler: Asbjørn Magne Nilsen (leder), Anders Ruus, Dagrund Engeset, Hubert Dirven, Jan Ludvig Lyche, Ole Martin Eklo, Tor Fredrik Holth

Fra VKMs sekretariat: Gisle Solstad (punkt 4), Nina Sand (punkt 4), Ingrid Høie (punkt 4), Astrid Tvedt (punkt 4), Lars E. Hanssen (punkt 5), Elin Thingnæs Lid (punkt 5), Inger Therese Lillegaard (punkt 7), Nana Asare (referent)

Fra Mattilsynet: Abdelkarim Abdellaue

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder ønsket velkommen til møtet. På spørsmål fra leder erklært ingen av medlemmene seg inhabile i sakene som skulle behandles på møtet.

2. Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Leder informerte om noen mindre endring i rekkefølgen av punkter i dagsordenen. Agenda og møteinnkallelse ble godkjent uten merknad.

3. Presentasjon av alle

Leder innledet til presentasjon av medlemmene i gruppa. Alle presenterte seg og fortalte om hvor de jobber, hva de har forsket på, og hvorfor de søkte medlemskap i VKM.

4. Informasjonsrunde fra administrasjon og kommunikasjon i VKM

Administrasjonssjef, Gisle Solstad og administrasjonsrådgiver, Nina Sand informerte om godtgjørelse, habilitetsskjema og noe praktisk rundt dette. Momenter i presentasjonen:

- Medlemmene skal bruke DFØ-portalene for reiserefusjoner.
- VKM utbetaler godtgjøring iht. SPH 10.14.2 til ledere og medlemmer i VKM, og til eksterne eksperter i prosjektgrupper/arbeidsgrupper. Utvalgsgodtgjørelse er definert som honorar og ikke som betaling for tjeneste. Det inngår ikke i feriepengegrunnlag og er heller ikke pensjonsgivende.
- Alltid oppgi mer enn strengt nødvendig på habilitetserklæringen. Send ny erklæring hver gang nye forhold kommer til.

Solstad avsluttet med noen generelle råd og tips til medlemmene om deltakelse i VKM.

Kommunikasjonssjef, Ingrid Høie orienterte om kommunikasjonsrutiner i VKM. Momenter i presentasjonen:

- Risikokommunikasjon er ett av de tre elementene i risikoanalysen. VKM kommuniserer om risikovurderingen og våre oppdragsgivere om risikohåndteringen. Hun presiserte at det er avgjørende for vårt omdømme at samfunnet har tillit til oss og arbeidet vi utfører. Derfor legger vi stor vekt på kommunikasjonsarbeidet i VKM.
- Kommunikasjon er en integrert del i hele prosessen med å utarbeide en risikovurdering, fra bestilling til ferdig publikasjon.
- Vi har talsperson for hver risikovurdering som får medietrening – her er rolleforståelse en sentral del; vi vurderer risiko og skal kommunisere den. Vi skal ikke uttale oss om håndtering av risiko.

Høie orienterte avslutningsvis om VKMs retningslinjer ved forespørsel om intervjuer.

Senior kommunikasjonsrådgiver, Astrid Tvedt informerte om VKMs intranett Risken (VKMs SharePoint). Hun viste til arbeidsstøtte og hvor man kan finne svar på ting på Risken.

Momenter i presentasjonen:

- VKM bruker SharePoint online/Office 365 når vi jobber i prosjektene våre. Dvs. alle risikovurderingene til VKM har et eget prosjekttrom, og alle faggruppene har sitt eget faggrupperom på Risken.
- Detaljert informasjon finnes i brukerveiledningen som man finner under Arbeidsstøtte – Rutiner og opplæring – Medlemmer

Agenda møte i faggruppen for plantevernmidler

- Alle må prøve å komme inn på VKMs SharePoint, Risken og bli kjent med den.

Ikke nøl med å ta kontakt med Tvedt hvis det er noe som er uklart.

5. Orientering om status på oppdrag i faggruppen

Direktør, Lars E. Hanssen informerte om hvilke typer oppdrag som vil være aktuelle for faggruppen.

Før oppnevningen av ny komité for perioden 2018 - 2022 fikk VKM avklart med Mattilsynet at faggruppen for plantevernmidler ikke kommer til å få hyppige oppdrag om kjemiske plantevernmidler fra Mattilsynet fremover. Dette skyldes at Norge tok inn EUs regelverk på plantevernmidler i en ny forskrift for plantevernmidler sommeren 2015. Før dette, utarbeidet Mattilsynet utkast til risikovurderinger som ble vurdert av VKM. VKM besluttet endelig konklusjon i risikovurderingen av virksomt stoff/preparat. Vedtak om godkjenning/ikke godkjenning ble deretter fattet av Mattilsynets avdeling for nasjonale godkjenninger (ANG).

Etter innføringen av EU-regelverket i 2015 foregår slutføringen av risikovurderingsarbeidet nå i EFSA. Mattilsynet ved ANG representerer Norge i dette arbeidet, noe som innebærer at ANG får i oppgave å lage utkast til risikovurderinger av virksomme stoffer (aktivt stoff i et plantevernmiddel) i forbindelse med EU-godkjenning. Dette vitenskapelige arbeidet fordeles mellom landene i Europa.

Mattilsynet vil muligens fortsatt kunne ha behov for en og annen risikovurdering av kjemiske plantevernmidler fra VKM, men det vil da ikke være direkte knyttet til risikovurderingsarbeidet i EFSA i anledning EU-godkjenninger. Mattilsynet vil også kunne ha behov for risikovurderinger av rester av plantevernmidler i mat og fôr og eventuelt andre problemstillinger av ulik art.

Til tross for et redusert behov for VKMs risikovurderinger fra Mattilsynets side så har VKM besluttet å fortsette å bidra aktivt med kunnskap om kjemiske plantevernmidler med tanke på helse- og miljørisiko. Dette er en strategisk satsning der hovedmålet er å opprettholde uavhengig kunnskap om plantevernmidler og risiko med tanke på beredskap. Risikovurderinger på eget initiativ i dialog med Mattilsynet og Miljødirektoratet og tettere samarbeid med EFSA framover er blant virkemidler som VKM vil bruke.

Hanssen informerte videre om at VKM har endret seg mye i det siste, og flere oppdrag krever mer tverrfaglige løsninger som fører til at faggruppene jobber stadig mer på tvers.

Faggruppen ble orientert om at risikovurderinger av makrobiologiske plantevernmidler er lagt til faggruppen for plantehelse. Faggruppen for plantehelse har nødvendig kompetanse til dette arbeidet. Dersom VKM får oppdrag fra Mattilsynet som omhandler mikrobiologiske plantevernmidler så må VKM løse dette ved hjelp av kompetanse fra andre faggrupper.

Makrobiologiske plantevernmidler er ikke omfattet av den nye forskriften for plantevernmidler fra 2015. Det er derimot mikrobiologiske plantevernmidler.

6. Bestilling og oppdrag fra A til Å - Spørsmål

Prosjektleder, Nana Asare presenterte saksgangen for et oppdrag fra første utkast til bestilling til endelig risikovurdering (sluttprodukt). Momenter i presentasjonen:

- Alle oppdrag i VKM løses som prosjekter. Arbeidet gjøres etter metoden målrettet prosjektstyring og skal følge en prosjektplan. Det legges til rette for at sekretariatets og komiteens kompetanse brukes godt i gjennomføring av prosjektene, at vi lærer underveis og utveksler erfaringer, og kontinuerlig forbedrer oss.
- Den innledende fasen er forankret i VKMs sekretariat, og gjennomføres i tett dialog med oppdragsgiver, komite, fagpersoner utenom VKM. Det er i denne fasen det er viktig å få samlet inn så mye informasjon rundt bestillingen, og få bestillingsteksten så entydig og klar som mulig.
- Gjennomføringsfasen er jobbefasen for faggruppen/prosjektgruppen. Det er her selve vurderingen arbeidet frem. Det er faggruppen som endelig godkjenner vurderingen.
- Alle vurderinger offentliggjøres på VKMs nettsider. Det er mye som skal gjøres i slutfasen før publisering.
- Alle prosjekter i VKM blir evaluert for å stadig utvikle oss selv og kvaliteten av vårt arbeid.

Leder av faggruppen, Asbjørn Nilsen gikk deretter igjennom risikovurderingsprosessen. Momenter i presentasjonen:

- Risikoanalyse er en metode som innebærer risikovurdering, risikohåndtering samt risikokommunikasjon. Dette fører til at eksisterende kunnskap vurderes for at eventuelle tiltak kan gjennomføres for å redusere risiko for skade og sykdom.
- I tiårene før opprettelsen av Vitenskapskomiteen for mattrygghet ble Europa rystet av flere store matskandaler. Rystelsene nådde også Norge og var en direkte årsak til store forandringer i norsk matforvaltning – og et viktig prinsipp er skillet mellom fag, forvaltning og politikk.

- Trinnene i en risikovurdering: fareidentifisering, farekarakterisering, eksponeringsberegning, og risikokarakterisering, samt samspillet mellom konsekvens, sannsynlighet og risiko.

7. Sak(er) til behandling på møtet

Inger Therese Lillegaard, seniorrådgiver innen eksponeringsberegninger i sekretariatet, orienterte om kostholdsdata. Momenter i presentasjonen:

- Landsdekkende kostholdsundersøkelser er: Sped- og småbarnskost (2007 – datainnsamling til ny undersøkelse er igangsatt) omfatter 1- og 2- åringer, Ungkost 3 (2015/2016) omfatter 4-, 9- og 13-åringer, og Norkost 3 (2010/2011) omfatter voksne (18-70 år).
- Plantevernmidler har rullerende overvåkningsprogram som gjentas hvert tredje år som medfører relativt mye data på de matvarene som analyseres.
- For å kunne gjøre realistiske eksponeringsberegninger må det både finnes inntaksdata fra kostholdsundersøkelser og analysedata på innhold i de samme matvarene.

Prosjektleder orienterte om EFSA og om VKMs samarbeid med EFSA generelt, og om prosjekter i EFSA's aktivitetsplan for 2019 – 2021 der VKM har meldt inn sin interesse. Momenter i presentasjonen:

- EFSA er EUs hovedrisikovurderingsorgan. EFSA's Advisory Forum fungerer som et mellomledd for EFSA og Mattilsynsorganer i medlemslandene, samt Norge og Island. Norsk representant er VKMs direktør Lars E. Hanssen med Danica Grahek-Ogden som hans faste stedfortreder.
- VKM er EFSA's kontaktpunktet (Focal Point) i Norge. Gisle Solstad er norsk representant i dette nettverket.
- VKM bidrar til samarbeid med EFSA blant annet ved levering av norske kostholdsdata til EFSA, ved tettere samarbeid med «Networking Group on Pesticide Monitoring», og ved oppdatering av artikkel 36-institusjonene.

Faggruppen diskuterte forskjellige forslag til selvinitiering; blant annet bruk av historisk kontroll, integrering av «Average daily intake» (ADI) og «maximum residue limits» (MRLs) i matvarer med hensyn til helseaspekter. Følgende ble bestemt:

- Alle i faggruppen skal jobbe med et forslag.
- Medlemmene sender inn sine forslag elektronisk innen 1. november.

-
- Det blir diskusjon om prioritering av innkommet forslag.
 - Et eller to forslag blir valgt av faggruppen. Deretter vil bestillingsteksten bli bearbeidet og presentert VKM for godkjenning.
 - Det vil også åpnes for at Mattilsynet kan melde sin interesse for å være med på bestillingen.

8. Valg av nestleder

Hubert Dirven ble valgt som nestleder for faggruppen.

9. Møter og konferanser av interesse

Leder av faggruppen og prosjektleder fortalte om deres erfaringer fra EFSA 2018-konferansen.

Prosjektleder informerte om et møte som hun skal delta på 9. oktober i Brussels – «2nd Symposium on the Future of Sustainable Agriculture in the EU: Assessing the Role of Pesticides and Biocides».

10. Saker til hovedkomiteen

Faggruppen hadde ingen sak til hovedkomiteen. Prosjektleder orienterte gruppen om pågående prosjekter i hovedkomiteen: Et om genomredigeringsteknikker, et om forekomst av mikroplast og implikasjoner for helse og miljø, og et om plantevernmidlerrester i genmodifiserte planter.

11. Eventuelt

Ingen

12. Nye møtedatoer

Neste møtedatoer i faggruppen blir kommunisert via Doodle.